

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Voortgang Verduurzaming Provinciaal Vastgoed en organisatie	TELEFOONNUMMER	+31639324127
DATUM	20-03-2024	E-MAILADRES	jeffrey.buddenberg@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-651597436-7010	DOMEIN/OPGAVE	BDV
VAN	Jeffrey Buddenberg Merel Tilstra	TEAM	FAC
BIJLAGEN	Geen	PORTEFEUILLEHOUDER	Bakker

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

Naar aanleiding van de motie 53a: 'Wie A zegt moet ook B zeggen' heeft gedeputeerde Bakker toegezegd dat er in Q3 2024 een plan van aanpak ligt om het provinciale vastgoed en de organisatie energieneutraal te hebben in 2040. Met deze Statenbrief houden wij u op de hoogte van de stand van zaken. Inmiddels is de aanbesteding voor het maken van een ontwerpvoorstel en de uitwerking hiervan voor het Huis van de Provincie afgerond en is een winnaar aangewezen. Daarnaast wordt gewerkt aan een planning voor het verder verduurzamen van de overige panden in eigendom van de provincie, met een kostenraming voor de ontwerpfases (dus niet de uitvoering) van de betreffende panden. Het plan van aanpak wordt in Q3 2024 ter informatie aan u toegezonden. Voor wat betreft de energieneutrale organisatie werken wij aan het Uitvoeringsplan CO2-routekaart 2024. Naar verwachting wordt deze voor de zomer 2024 aan u gestuurd.

Inleiding:

Aanleiding

In de Nederlandse wetgeving ([Bouwbesluit bouwwerken leefomgeving](#)) staat beschreven dat kantoren vanaf 1 januari 2023 verplicht verduurzaamd moeten zijn tot energielabel C of beter. Alle kantoren die slechter presteren dan energielabel C mogen niet meer als kantoor gebruikt worden.

Ook wordt in [het energieakkoord van 2013](#) gestreefd naar een gemiddeld energielabel A voor gebouwen, dit is geen verplichting maar een wens. Na 2030 wordt vastgesteld hoe energiezuinig utiliteitsgebouwen (o.a. kantoren) in 2050 moeten zijn.

Vanuit de Europese Unie wordt [de energieprestatie van gebouwen in lijn gebracht](#) met de "Green Deal". De doelstelling van de Green Deal is om het gebouwbestand van de Europese Unie koolstof arm te maken tegen 2050.

De Europese doelstellingen zijn vertaald in [het coalitieakkoord van de Provincie Utrecht](#) waarin staat beschreven dat de provincie een voorbeeld wil zijn voor haar inwoners omdat aan de samenleving wordt gevraagd te

verduurzamen. De verduurzaming moet geborgd zijn tegen 2050 volgens de Europese doelstellingen. De provincie wil hierin het goede voorbeeld geven door in 2030 als organisatie geen CO2 meer uit te stoten, in 2035 een energieneutrale provinciale vastgoedportefeuille te hebben en in 2040 een energieneutrale organisatie te zijn.

Voor wat betreft het provinciale vastgoed is het rapport 'van Utrecht naar Parijs' opgesteld. In dit stuk is de focus gelegd op het energieneutraal maken van het provinciale vastgoed voor 2035. Onder "energieneutraal" wordt in dit stuk verstaan dat het volledige vastgoedbezit van de provincie Utrecht op jaarbasis netto volledig van energie wordt voorzien door duurzame opwekking aan, in, op en nabij (< ca. 500 meter) de provinciale locaties. Als het doel wordt omgezet in een technisch uitgangspunt dan moet elk individueel gebouw tenminste voldoen aan een energielabel A++++.

Op 8 november 2023 heeft provinciale staten de motie: 'Wie A zegt moet ook B zeggen' aangenomen. Hierin wordt het college verzocht met een plan te komen om in 2040 een energieneutrale organisatie en vastgoed te hebben. Ook wordt verzocht de daarbij behorende middelen vrij te maken om deze doelstellingen te halen. Naar aanleiding van deze motie heeft gedeputeerde Bakker toegezegd dat er in maart 2024 een update gegeven zal worden.

Vervolprocedure / voortgang:

Voortgang verduurzaming Huis voor de Provincie

De afgelopen jaren is het Huis voor de Provincie op verschillende wijze verduurzaamd. In 2019 zijn diverse interne installaties geïsoleerd en zijn diverse onderdelen vervangen voor zuinigere nieuwe modellen. Ook is in 2021 gekeken naar de regelingen in de bestaande installatie, hierbij zijn diverse instellingen aangepast zodat de bestaande installatie zuiniger is in verbruik. Als laatst is het afgelopen jaar alle verlichting vervangen voor de zuinigere variant in LED-verlichting. Met al deze ingrepen heeft het Huis voor de Provincie nu een energielabel C.

Om te voldoen aan de uitgangspunten zoals beschreven in het programma energietransitie is een integraal plan noodzakelijk om het Huis van de provincie te renoveren naar een energielabel A++++. Alle reeds uitgevoerde verduurzamingsmaatregelen zorgen ervoor dat het pand in gebruik mag blijven tot 2030 maar leiden niet tot het behalen van de uitgangspunten van de energietransitie.

Voor het uitwerken van een integraal plan voor de verduurzaming is in december 2023 een Europese aanbesteding gestart om een ingenieursbureau te contracteren. Als onderdeel voor de uitvraag van het ingenieursbureau zijn de uitgangspunten in het rapport "Van Utrecht naar Parijs" opgenomen.

Op 16 januari 2024 is één inschrijving ontvangen om het integrale plan voor de verduurzaming uit te werken. Door de grote complexiteit van de installaties, ongunstige vorm en het kleine perceel van het gebouw maakt het de verduurzaming zeer uitdagend. Hierbij hebben is de uitvraagde ambitieuze doelstelling gegeven om minimaal een energielabel A++++ te behalen. Gezien de ervaring die de inschrijvende partij heeft met o.a. de verduurzaming van het kantoorgebouw van ASR, de ontwikkeling van Bosco Verticale in Milaan en het "kantoor vol afval" van het Rijksvastgoedbedrijf is een geschikte partij gecontracteerd voor de uitwerking van het technische uitvoeringsplan voor het Huis voor de Provincie.

Naar verwachting wordt in Q2 2024 een rapportage opgeleverd aan de Directie en Gedeputeerde Staten waarin verschillende scenario's (ambitieniveaus) uitgewerkt staan om het bouwwerk energieneutraal te maken. Per scenario worden ook de benodigde financiën uitgewerkt. Momenteel is de verwachting dat de reeds aangevraagde kredieten niet voldoende zijn om de ambitie uit te kunnen voeren. De Directie en Gedeputeerde Staten moeten een keuze maken uit de verschillende scenario's. Het gekozen scenario wordt vervolgens uitgewerkt in een voorlopig ontwerp. Dit ontwerp wordt ter informatie aan Provinciale Staten toegestuurd in Q3 2024.

Als alle procedures en projectfasen volgens planning doorlopen worden dan is de inschatting dat de uitvoerende werkzaamheden voor het Huis voor de Provincie in Q1 2026 kunnen starten. De doorlooptijd van de uitvoering is sterk afhankelijk van het gekozen scenario en uitvoeringsmogelijkheden, naar verwachting zal de uitvoering minimaal 1,5 jaar duren.

Planning Verduurzaming Huis voor de Provincie

Om meer inzicht te bieden is hieronder een procesplanning opgezet waarin de te doorlopen stappen zijn uitgezet voor de verduurzaming van het Huis voor de Provincie.

2024				2025				2026	2027
Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q3
Opstellen scenario's en besluitvorming door directie/GS	Voorlopig ontwerp ontwikkelen en presenteren aan directie/GS en ter informatie aan PS	Definitief ontwerp opstellen, besluitvorming door directie	Technisch ontwerp opstellen en goedkeuring door directie	Aanbesteding voor uitvoering uitzetten	Uitvoering				

Voortgang Overige provinciale Vastgoed

Het overige provinciale vastgoed is op dezelfde wijze verduurzaamd als het Huis voor de Provincie. Veelal gaat het om ingrepen in de verlichting, aansturing van de gebouwssystemen en plaatsen van zonnepanelen. Als resultaat van deze ingrepen hebben de panden een energielabel A of beter gekregen. Dit resultaat is nog niet in lijn met het uitgangspunt dat elk gebouw een energielabel A++++ moet hebben voor 2035.

Programmaplan Verduurzaming Provinciaal Vastgoed

Om een éénduidige werkwijze te creëren voor al het individuele vastgoed wordt gewerkt aan een programmaplan. In het plan worden mensen en middelen beschreven die noodzakelijk zijn om al het provinciale vastgoed voor 2035 energieneutraal te krijgen. Hierbij wordt ook een financiële prognose afgeven voor het maken van de integrale plannen voor elk individueel gebouw. De uitvoeringskredieten die nodig zijn om het werk uit te kunnen voeren komen voort uit een inschatting van kosten per scenario (ambitieniveau) voor elk van de gebouwen. De scenario's per gebouw worden ter besluitvorming voorgelegd aan de Directie en Gedeputeerde Staten. Afhankelijk van de personele capaciteiten worden in 2024 uitvragen uitgezet of aanbestedingen gestart om een integraal plan voor elk individueel gebouw in eigendom van de provincie op te stellen.

Het programmaplan wordt ter informatie aan de provinciale staten gestuurd in Q3 2024.

Financiële Impact Verduurzaming Provinciaal Vastgoed

Hoewel wij nog geen concreet inzicht hebben in de benodigde middelen, is de verwachting dat de verduurzaming, inclusief de kosten voor huisvesting en renovatie een aanzienlijke financiële opgave wordt. De al gereserveerde middelen zijn naar verwachting niet voldoende. Naast het opstellen van het integrale programmatische plan voor de verduurzaming van het provinciehuis brengen wij de financiële impact van de totale opgave voor renovatie en huisvesting de komende jaren gefaseerd in beeld.

De benodigde financiële middelen worden altijd per project inzichtelijk gemaakt in het MIP en voorgelegd voor besluitvorming aan PS.

Gezien de grote verwachte financiële impact en beperkte personele bezetting vraagt dit in de toekomst prioritering welk vastgoed uitgewerkt kan worden en tot op welk ambitieniveau (energielabel) de renovatie uitgevoerd gaat worden.

Huisvesting en Perceelontwikkeling

Het programma verduurzaming provinciaal vastgoed heeft meerdere raakvlakken met andere lopende projecten.

In het project Huisvesting wordt gewerkt aan het renoveren van de verdiepingen van het Huis voor de Provincie. Om dubbele werkzaamheden te voorkomen is afgestemd welke onderdelen uitgevoerd moeten worden en wat ondergebracht gaat worden in de verduurzaming van het Huis voor de Provincie. De uitgangspunten van de begane grond en de 1^e verdieping wordt geïntegreerd in de plannen voor de verduurzaming voor het Huis voor de Provincie.

In 2023 is een plan gepresenteerd om richting te geven aan de gebiedsontwikkeling van Rijsweerd. De ontwikkelingen van de directe omgeving hebben invloed op de functies van de begane grond en 1^e verdieping. Alle raakvlakken tussen de projecten worden intern met elkaar afgestemd.

Via een separate Statenbrief worden de Provinciale Staten geïnformeerd over de voortgang van Huisvesting en Perceelontwikkeling.

In [Memorandum 2021BEM160](#) is vastgesteld door de Gedeputeerde Staten om zonnepanelen te plaatsen op het Huis voor de Provincie. Hier zijn helaas geen inschrijvingen op binnen gekomen, waarna besloten is de zonnepanelen op te nemen in het integrale plan voor de verduurzaming van het Huis voor de Provincie.

Vervolg energieneutrale organisatie

Daarnaast zijn we bezig met het Uitvoeringsplan CO2-routekaart 2024. Dit zal een uitbreiding en update zijn van het Uitvoeringsplan CO2-routekaart dat op 10 oktober 2023 naar u is toegestuurd ([brief UTSP-926096089-29](#)). Dit uitvoeringsplan wordt geactualiseerd en uitgebreid met de thema's circulaire samenleving, energietransitie en voedselagenda. Hierin wordt onder andere een nadere definitie opgenomen van een energieneutrale organisatie en de activiteiten benoemd waarop gestuurd moet worden om dit te bereiken. De belangrijkste activiteiten zullen zijn het verduurzamen van het woon-werkverkeer en het verduurzamen van het thuiswerken. Voor beide activiteiten wordt op dit moment gewerkt aan concrete voorstellen. Wij verwachten het Uitvoeringsplan CO2-routekaart 2024 voor de zomer aan u toe te sturen.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen